

Megfelelő szakmát a régió fejlődéséért

Emberi erőforrások elemzése
Vas és Zala megyében

Tartalomjegyzék

Köszöntő	4
Megkérdezett érettségizettek	5
A megkérdezett vállalkozások	9
A munkavállalók aránya az iskolai végzettség szerint 2017-ben.	10
Trendek és kihívások a megfelelő alkalmazott megtalálásában a vállalkozásoknál - ma és az elmúlt években.	11
A következő 10 évben szükséges foglalkozások a vállalatok fejlesztése érdekében.	12
A vállalatok elégedettsége az új alkalmazottak tudásával és készségeivel.	13
Következtetés.	14

Köszöntő

Az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program 2014-2020 „Right Profession 2” elnevezésű, projekt keretében készített kérdőíves felmérés készült Vas és Zala megyékben. A felmérés célja az volt, hogy feltérképezni a pályaválasztás előtt álló, érettségizett tanulók továbbtanulás és szakmaválasztás iránti érdeklődését.

A megkérdezések arra igyekezett választ keresni, hogy:

- biztosított-e csak érettségivel a munkaerőpiaci elhelyezkedés?
- mi a munkaadók elvárása a pályakezdőktől, mire kellene a tanulókat felkészíteni az iskolákban?

Megvizsgáltuk, hogy demográfiai arányban oszlanak meg az érettségizettek az egyes kritériumok szerint, milyen elképzeléseik vannak a továbbtanulással kapcsolatban és a munkaerőpiacon milyen területen szeretnének elhelyezkedni, illetve a bérigényük hogyan oszlik meg.

A rendelkezésre álló adatok Vas illetve Zala megyében összesen 417 tanuló esetében tették lehetővé a válaszok kiértékelését, az előbbinél 217 fő töltötte ki a kérdőívet, míg az utóbbinál ez az érték kerekén 200 fő volt. Az érettségizetteken kívül 103 vállalkozást is megkérdeztünk az említett két megyében, így kellő alap áll a rendelkezésünkre a következtetések levonására.

Elsősorban a vállalkozók által elvárt készségekre illetve kompetenciákra voltunk kíváncsiak, melyeket a pályakezdőkkel szemben elvárnak és milyen területen tervezik a létszámbővítést. A kérdőívek az érettségi értékről 16, a Vállalkozások által a szakképzett munkaerő elvárt tudásáról 18 kérdést tartalmaztak.

A megkérdezett vállalkozások mennyisége, szakmai sokfélesége (ipar – szolgáltatás – vendéglátás – kereskedelem), és az általuk foglalkoztatottak számának széles spektruma (1-től 250 fölötti) kellő áttekintést nyújt az igazi szakmai igényekről.

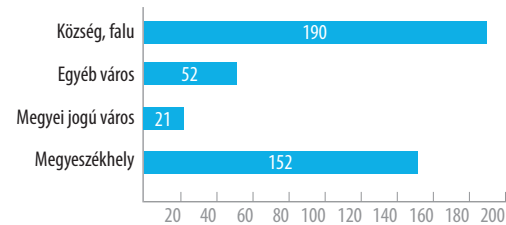
Megkérdezett érettségizettek

A foglalkoztatottak száma szempontból Vas és Zala megye majdnem a legalacsonyabb számokkal rendelkezik. Tehát 108 és 116 ezer fő között mozog a foglalkoztatottak száma; jellegét tekintve a 2011. és 2013. évi adatok által mutatott kép is hasonló. (Zalaegerszeg munkaerő-vonzási célú befektetés-ösztönzési stratégia és akcióterv, 2017. június)

Említést érdemel az a tény, hogy ezen régió belül komoly különbségek tapasztalhatók ebben a foglalkoztatottsági mutatóban. ez az érték kiugróan magas, az Észak-Alföld megyéivel egyszintű. A 2017. I. negyedévi adatok alapján már jóval alacsonyabb a munkanélküliségi ráta, mint a korábbi 2013-as szint (Győr-Moson-Sopron 5,8% és Vas 6,3% megyében magasan a legkisebb a munkanélküliségi ráta, ám Zalában 13%), de még így is Zala megyében jóval magasabb, mint a szomszédos északi megyékben.

2016. évben a munkanélküliségi ráta a következők szerint alakult a 3 megyében (Munkanélküliek és foglalkoztatottak számának alakulása, KSH, 2016):

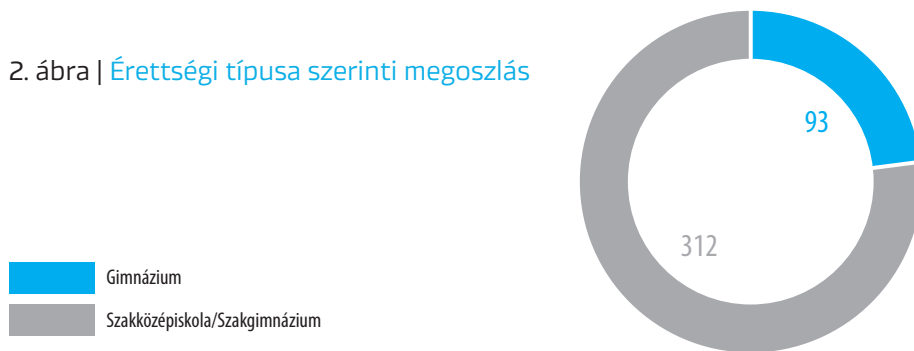
1. ábra | Lakóhely szerinti megoszlás

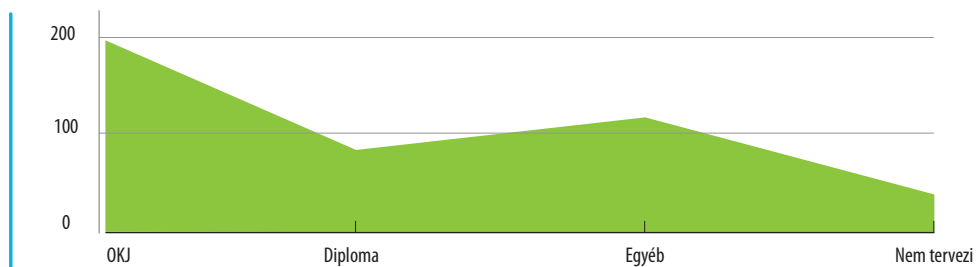
1. táblázat | Munkanélküliségi ráta – 2016. évi átlag

2. ábra | Érettségi típusa szerinti megoszlás

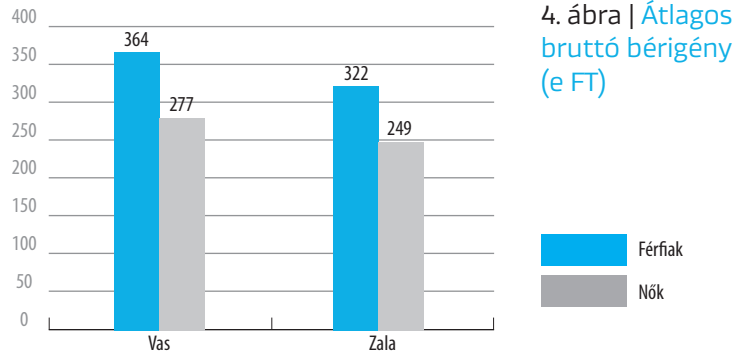

3. ábra | Érettségit követő továbbtanulás szerinti megoszlás

A kérdőívet kitöltők között sokan tervezték, hogy egy OKJ-s képzés után még egy diplomát vagy pedig egyéb képzést is szeretnének.

Gazdaságunk nyitottsága mellett nyitott lett munkaerőpiacunk is, amely különösen Nyugat- Dunántúlról jelentős munka-erőáramlást indított el Ausztria és Németország felé. Ennek tényleges méreteit csak becsülni lehet. Ennek is köszönhetően amilyen gyorsan korábban felborult, olyan gyorsan konszolidálódott is a munkanélküliség aránya: ugyanakkor megnövelte az elmaradott kistérségekben, a tartós és a fiatalokú munkanélküliek arányát.

A kérdőíves felmérésben Vas és Zala megye tanulói vettek részt és a következők részben a két említett megye közti különbséget szemléltetjük.

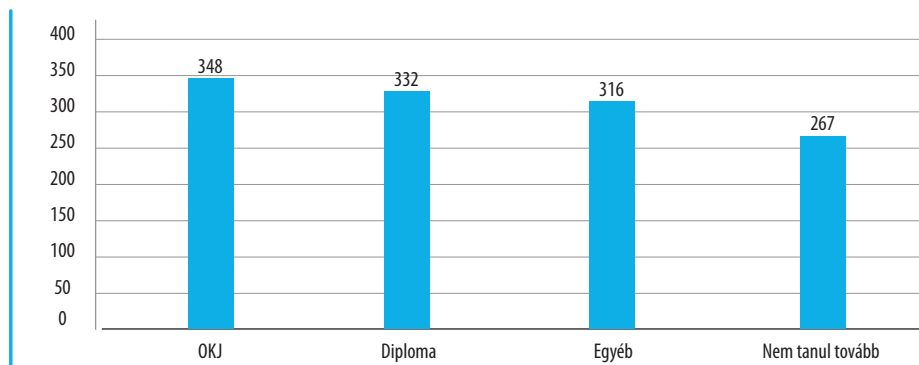
Amíg Vas megyében a férfiak átlagosan 364.000 Ft-ot jelöltek meg, addig a nők 277.000 Ft-ot, ami elég jelentős különbségnek mondható.

Zala megyében ugyancsak jelentős különbség van a nemek közti bérigény között és Vas megyéhez képest mind a férfiak, mind pedig a nők kevesebb bérrel is beérnék.

Ami talán a legfontosabb, az a elvárt bruttó bérigény és az e közötti különbség. Amíg Zalában a megkérdezettek többnyire 200.000 és 300.000 Ft közötti összeget jelöltek meg, néhány kiugróan eltérő adattól eltekintve, addig Vas megyében 250.000 Ft-nál kezdődtek a vágyott bérigények és átlagosan 330.000Ft-ot szeretnének keresni.

5. ábra | Érettségi utáni továbbtanulás szerinti bruttó bérigény (e FT)

Jelentős különbségek vannak a szakmák és még a nemek közti bérigény szerint is. Amíg egy gépgyártástechnológiai technikus bruttó 417.000 Ft-ot szeretne kezdő fizetésként, addig egy informatikus beérné 290.000 Ft-tal is, egy titkársági feladatokat ellátó személy pedig csupán 200.000 Ft-ot keresne. Zala megyében azok, akik OKJ-s végzettséget szeretnének elvégezni többnyire a vendéglátásban szeretnének elhelyezkedni, viszont Vas megyében szerteágazóbb szakmákban szeretnének elhelyezkedni, mint például a gépipar, informatika és logisztika.

Ami még szembetűnő különbség a megkérdezett diákok között az nem más, mint az elvárt bérigény figyelembe véve a végzettséget.

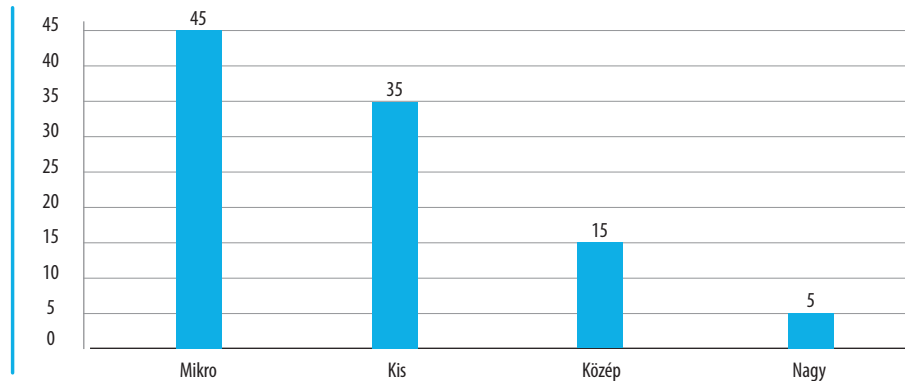
Egy OKJ-s képzéssel rendelkező személy nagyjából 80.000 Ft-tal szeretne többet keresni, mint aki az érettségi után nem kíván továbbtanulni.

A megkérdezett vállalkozások

A kérdőív kitöltésénél a vállalkozások aránya a következőképpen alakult:

6. ábra | Vállalkozások méret szerinti megoszlása

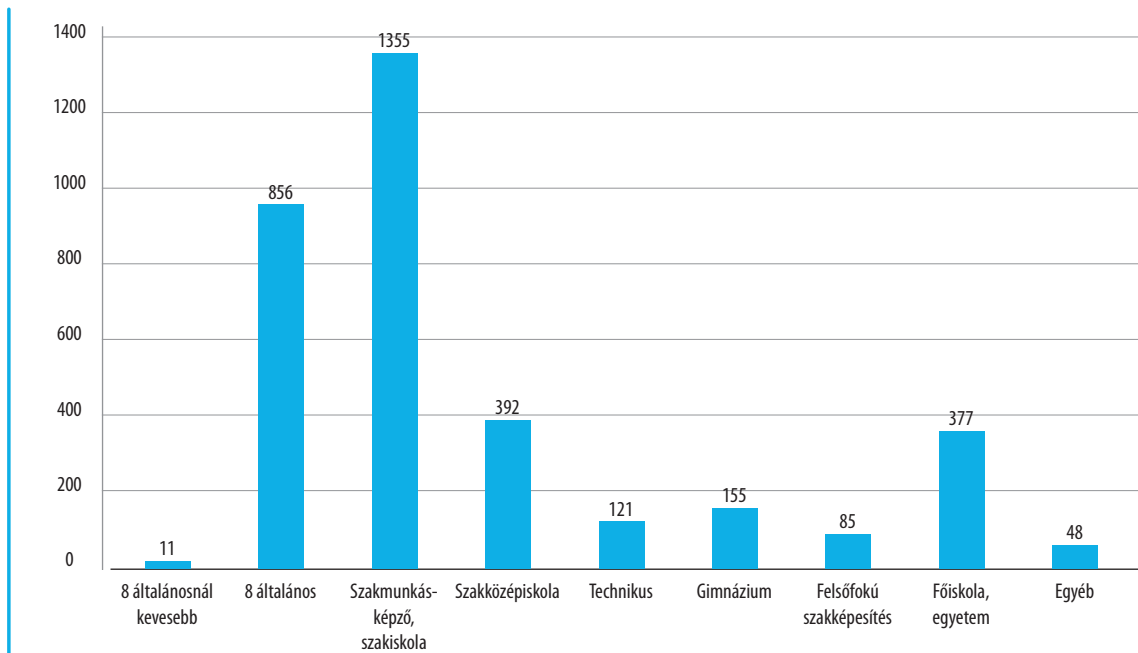

2. táblázat | Vállalkozások jellege

FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMA	IPAR	SZOLGÁLTATÁS	VENDÉGLÁTÁS, KERESKEDELEM	DARAB ÖSSZESEN
10 fő alatt	8	23	14	45
10-50 főig	13	9	13	35
50 -250 főig	11	3	1	15
250 fő felett	5	0	0	5
Összesen	37	35	28	100

A munkavállalók aránya az iskolai végzettség szerint 2017-ben

7. ábra | Végzettség szerinti megoszlás

Trendek és kihívások a megfelelő alkalmazott megtalálásában a vállalkozásoknál – ma és az elmúlt években

3. táblázat | Hiányzó munkakörök betöltőitől elvárt készségek és kompetenciák

a. szakmai elméleti alapok	E
b. szakmai gyakorlati jártasság	E
c. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat	IE
d. professzionális számítógépes ismeretek/gyakorlat	INE
e. korszerű műszaki ismeretek	IE
f. gazdasági ismeretek	INE
g. olvasási készség	IE
h. számoláskészség	IE
i. anyanyelvi beszéd-készség	E
j. anyanyelvi íráskészség	IE
k. idegennyelv-tudás	IE
l. munkakultúra	IE
m. munkafegyelem	E
n. önálló munkavégzés képessége	E
o. együttműködési készség	E
p. problémamegoldó képességek	IE
q. ügyféllel való bánásmód	IE
r. vezetési, szervezési képességek	NE
s. irodai adminisztrációs képességek	INE
t. technikai, feladat-specifikus képességek	INE

E | elvárt

IE | inkább elvárt

INE | inkább nem elvárt

NE | nem elvárt

A következő 10 évben szükséges foglalkozások a vállalatok fejlesztése érdekében

A megkérdezett vállalkozások közül 38 alkalmazott már pályakezdőt. Azok a vállalkozások, ahol a **pályakezdő diplomás** volt (pl. mérnök, projektmenedzser, HR tanácsadó) a pályakezdőkkel szembeni elvárásban főként az **idegen nyelv tudása** volt kiemelkedő igény. Ezekben az esetekben kevésbé merült fel pl. a motiváció, az olvasási, számolási készség, és a munkakultúra hiánya.

Azok a vállalkozások, ahol jellemzően **szakmunkásokat** alkalmaznak (pl. iparban, vendéglátásban), a pályakezdőktől elvárt felkészültségből a következők derültek ki. (A jellemző adatokat jelöljük)

IPAR	SZOLGÁLTATÁS	VENDÉGLÁTÁS, KERESKEDELEM
kárpitos	projekt asszisztens	szakács
varró szakmunkás	HR tanácsadó	konyhalány
festő	értékesítő	felszolgáló
villanyszerelő	projektmenedzser	recepció
gépjárművezető		
informatikus		
mérnök		
lakatos		
asztalos		
CNC gépezelő		

*5 éves távlatban
42 vállalkozás
tervezi munkaerő
felvételét*

*10 éves
távlatban 12
vállalkozás fogalmazta
meg, hogy további
munkaerő felvételét tervezi,
jellemző tehát, hogy a
vállalkozások nem
terveznek ennyire
előre.*

A vállalatok elégedettsége az új alkalmazottak tudásával és készségeivel

Azok a vállalkozások, ahol jellemzően **szakmunkásokat** alkalmaznak (pl. iparban, vendéglátásban), a pályakezdőktől elvárt felkészültségből a következők derültek ki. (A jellemző adatokat jelöljük)

5. táblázat | Pályakezdőktől elvárt felkészültség

1. munka-/ élettapasztalat	EN	2. technikai, feladat-specifikus képességek	IM	3. időbeosztási készség, pontosság	IM
4. anyanyelvi beszédképesség	NM	5. együttműködési készség (pl.: csapatmunka)	NM	6. munkakultúra, a munkához való hozzáállás	IM
7. anyanyelvi írásképesség	NM	8. szociális készségek, kollégákkal való bánásmód	IM	9. fegyelmezettség	IM
10. idegennyelv-tudás	IM	11. ügyféllel való bánásmód		12. felelősségtudat	INM
13. olvasási készség	NM	14. motiváció, elkötelezettség, lelkesedés	IM	15. személyes megjelenés	NM
16. általános tudás, készségek	NM	17. önálló munkavégzés képessége	IM	18. vezetési, szervezési képességek	IM
19. számolásképesség	INM	20. kezdeményező készség	IM	21. felhasználói szintű számítógépes ismeretek/gyakorlat	NM
22. irodai, adminisztrációs képességek	NM	23. egyéb, éspedig: -			

EN | egyáltalán nem megfelelő

INM | inkább nem megfelelő

IM | inkább megfelelő

NM | nagyon megfelelő

Következtetés

A kérdőívet kitöltők közül a saját véleményét egy személy írta le részletesen. Véleménye szerint szükség van az érettségire, és szükség van az érettségit követően valamilyen szakma, szakképesítés megszerzésére.

A felmérésben résztvevők fontosnak tartják az érettségi megszerzését, és azt követően valamilyen szakma, OKJ-s végzettség, vagy diploma megszerzését. Munkaerőpiaci megjelenésük esetén minimálisan bruttó 300.000.-Ft fizetést szeretnének.

Jövőkép szakma szerzése szempontjából: általánosságban elmondható, hogy nem érte el a 10%-ot azoknak a száma, akik konkrétan meg tudták mondani, hogy milyen szakmát szeretnének tanulni. Azok között, akik a diplomát/felsőfokú végzettséget jelölték meg, mint megszerzendő végzettséget, a következő szakmák fordultak elő: politológus, gyógymasszőr, gyógytornász, építészmérnök. A diplomát megjelölők legtöbbször jellemző, hogy nem tudja, milyen szakmát szeretne tanulni.

Mindebből az a következtetés is levonható, hogy egy adott korcsoport tagjai legkorábban akkor lépnek ki a munkaerőpiacra, amikor megszerezték az érettségit, és emellé valamilyen szakmai végzettséget szereztek.

A megkérdezettek bérigénye szerint megállapítható, hogy Zala megyében átlagosan 30-40.000 Ft-tal kevesebbet is beérnék a pályakezdők, mint a szomszédos Vas megyében élők. A nemek közti elvárt bérigények tekintetében az eltérés mindkét megyében jelentős, nagyjából 70-80.000 Ft-tal kívánnak többet keresni a férfiak, mint a nők.

PROJEKT PARTNEREK

VMKIK

Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Cím: 9700 Szombathely, Honvéd tér 2.

E-mail: vmkik@vmkik.hu

Tel.: +36 94 506 640

Fax: +36 94 316 936

www.vmkik.hu

A kiadvány az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program 2014-2020 "Right Profession 2" elnevezésű, SIHU54 projektszámot viselő projekt keretében készült.
A projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

